

Belgické systémy pestovania čakanky a agrolesníctva

www.af4eu.eu

Belgická čakanka

Čekanka (*Cichorium intybus* L. var. *foliosum*) je rastlina z čeľade zložených kvetov (Asteraceae). Táto relatívne nedávna brabantská zelenina je známa aj ako "biele brabantské zlato" vďaka svojmu pestovaniu úrovnňovému na pracovnú silu a skutočnosti, že kedysi bola jednou z mála zelenín, ktorú bolo možné pestovať počas zimy. Kombinácia agrolesníctva a pestovania zeleniny ponúka veľa príležitostí, ale predstavuje aj výzvy. Integráciu radov stromov a zeleniny uplatňujú najmä menšie poľnohospodárske podniky, ktoré predávajú svoje výrobky priamo zákazníkom prostredníctvom krátkych dodávateľských reťazí. Rozšírenie pestovania zeleniny v agrolesníctve si však vyžaduje ešte väčšie presvedčenie a investície. Kombinácia stromov s plodinami, ako je zelenina, prináša aj určité výzvy. Dôležitým faktorom, ktorý treba zvážiť, je napríklad súťaž o svetlo, vodu a živiny. Preto je nevyhnutný výber správneho druhu stromu, berúc do úvahy faktory, ako je otvorenosť koruny, hĺbka koreňov a načasovanie vzchádzania listov. Okrem toho je rozhodujúci návrh agrolesníckeho systému, ktorý si vyžaduje pozornosť orientácii radov stromov, vzdialenostiam výsadby a rozstupom medzi radmi. Správa stromov, ako je prerezávanie koruny a koreňov, je životne dôležitá pre zabezpečenie optimálnej rovnováhy pri pestovaní zeleniny. Napriek týmto výzvam ponúka agrolesníctvo množstvo výhod. Tieň zo stromov môže vytvoriť miernejšiu mikroklimu, ktorá pomáha znižovať odparovanie v období extrémnych horúčav. Pre čakanku je dôležitá dostatočná vlhkosť pôdy pre skorý rast, výnos koreňov a kvalitu. Opadané lístie prispieva k organickým látkam v pôde, zlepšuje štruktúru a úrodnosť pôdy. Okrem toho môžu rady stromov podporovať prirodzenú kontrolu škodcov prilákaním a ustájením užitočného hmyzu, ako je osa *ichneumon*. V závislosti od vybraného druhu stromu je možné dodatočný príjem generovať produkciou dreva, ovocia alebo orechov. Okrem toho stromy pomáhajú zmierňovať vplyv extrémnych poveternostných podmienok, čím prispievajú k odolnejšiemu poľnohospodárskemu systému.

Tobi Hallez

Gentská univerzita, Belgicko

**Funded by
the European Union**

Tento projekt získal financovanie z programu výskumu a inovácií HORIZON EUROPE Európskej únie na základe grantovej dohody č. GA 101086563. Vyjadrené názory a stanoviská sú výlučne názormi autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie. Európska únia ani poskytujúci orgán nenesú za ne zodpovednosť.